

LITERATURA

La història com a experiència

El novel·lista menorquí Josep M. Quintana aborda setze situacions cabdals de la història del país, des de l'edat mitjana fins als nostres dies. Ja ho havia fet en les vuit novel·les que havia publicat, i ho fa, ara, en diàleg amb rellevants personatges contemporanis entre els quals hi ha professors, periodistes, polítics, artistes... i un bisbe.

RAMON
PLA I ARXÉ

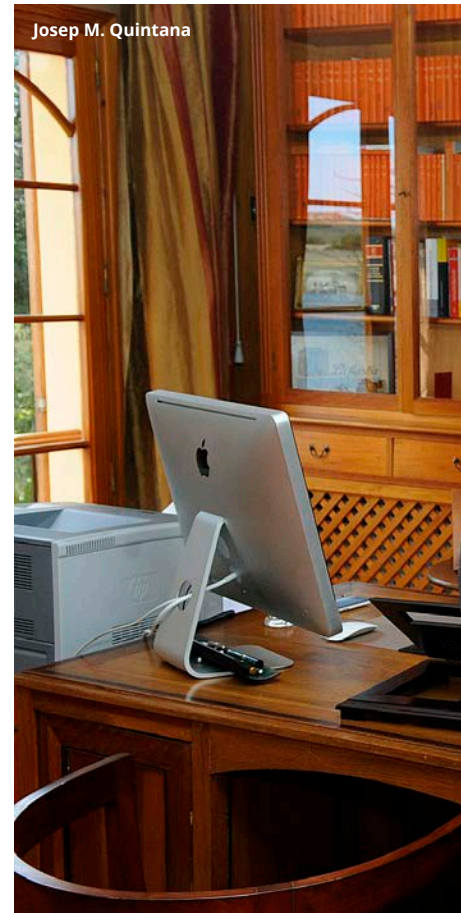
Aquest llibre aplega setze textos, cadascun dels quals se centra en una cruïlla històrica del país, des de l'edat mitjana fins als nostres dies, ordenades cronològicament. D'entrada, a qui li interessi la història, *Les màscares del jo* li agradarà i, si és com jo, n'aprendrà.

Però aquest no és un llibre d'història, ni uns "episodios nacionales", com no ho són les vuit novel·les que ja ha publicat Josep M. Quintana, situades sempre en contextos històrics molt explícits. Tanmateix, aquestes novel·les de

Quintana no tenen per objectiu reproduir el passat, tan fidelment i tan amenament com sigui possible, perquè el territori de l'autor vol ser —i és— el de la literatura. Amb una estètica realista, Quintana ha descrit, certament, el marc històric que ha condicionat la vida dels seus personatges, però —ahora i sobretot— ha creat unes situacions i uns personatges construïts per mostrar l'experiència humana —*humanada*, en diria Maragall— d'aquells fets i revelar així al lector el valor i el sentit de cada moment històric. Vol, doncs, mostrar la *veritat* històrica —íntegrament, complexament—, més a fons, creu, del que ho podria fer una crònica. De tot això en parla, potser massa reiteradament, en aquesta obra.

A *Les màscares del jo* l'autor comenta cada cruïlla històrica des del present i amb uns recursos narratius molt diversos —un diàleg entre dos individus, un congrés acadèmic, les claus d'alguna de les seves novel·les, una anàlisi d'alguna de les seves obres literàries de referència com els *Buddenbrooks* de Thomas Mann, una carta tan nostàlgica com sarcàstica, etc.—, però amb dues constants: genera el debat o la reflexió i resta sempre al centre de la conversa, i ho fa, sempre també, dialogant amb personatges reals de la nostra cultura. Val la pena citar-los: els professors Antoni Comas, Jordi Castellanos, Alan Yates i Dominic Keown; l'editor Isidor Cònsol; els polítics Ernest Lluch i Miguel Herrero de Miñón; el director d'orquestra

Josep M. Quintana

Nello Santi; els periodistes Francesc-Marc Álvaro i Lluís Foix; el pintor Florit Nin; el bisbe Sebastià Taltavull; l'escriptor Gabriel Janer Manila, i, en el record, Nicolau M. Rubió i Tudurí, al qual dedicà la seva tesi doctoral dirigida per Jordi Castellanos. Les converses són reals i Josep M. Quintana té la sort —o el mèrit— de relacionar-se amb la millor cara d'aquests personatges. Tanmateix, excepte en el col·loqui a la Universitat de Montpeller sobre la conquesta de Menorca, el cert és que els interlocutors no polemitzen amb l'autor, amb la qual cosa el debat és una mica pla. Tot i això, en algun cas, val més que sigui així.

Josep M. Quintana tenia "més de quaranta anys" quan començà a escriure literatura, però el cert és que tota la seva formació sembla bastir els fonaments de la seva vocació literària i, indissociablement, civil: coneix *tot* el país (neix, estima i escriu sobre Menorca, i ha

exercit de registrador de la propietat a Solsona, Barcelona, Ciutadella i València), s'ha llicenciat en Dret (UB) —fonamental en la seva anàlisi del dret a l'autogovern— i és doctor en Filologia Catalana (UAB). Tot això aporta solidesa a la màscara literària de Quintana però també revela el *jo* en un llibre sobre el qual plana una lleu —molt lleu— aura testamentària. Doncs el *jo* que sura de l'obra de Quintana són unes conviccions (d'esquerra, cristianes, confederals) tan sòlides com —i això ja és més rar— el seu rebuig del sectarisme. Ni quan ha actuat —o actua— en la societat civil (a Maó com a president de l'Ateneu i dels Amics de s'Òpera; o a Mallorca com a membre del Consell Consultiu i de la Comissió Assessora de Dret Civil)— ni quan escriu les novel·les, en què opta sempre per la complexitat i mai per la intolerància.

Oblidava un darrer mèrit d'aquest llibre: Josep M. Quintana

escriu amb un estil que té com a model la prosa, diu, dels “[textos] bastits amb una gramàtica d'acer, que trenquin la indiferència, defugin la vulgaritat i esberlin la monotonia”.

Les màscares del jo

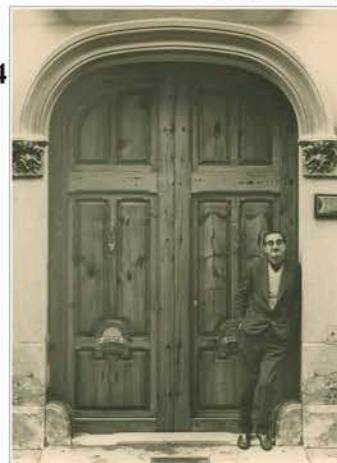
JOSEP M. QUINTANA

Edicions 3i4
València, 2022
299 pàgines

Josep Ballester

Fuster instantani

3i4
edicions

FUSTER INSTANTANI

de JOSEP BALLESTER

NOVETATS 3i4

Edicions Tres i Quatre / València

Pots seguir-nos a

Facebook i Twitter

Visita la nostra botiga virtual en
www.tresiquatre.cat

3i4